

Speciallæge i gynækologi
Kanat Charib
Kongevej 45, st.
6400 Sønderborg
Tlf.nr.: 74 42 64 22
Hjemmeside: www.gyn-sonderborg.dk

PATIENTINFORMATION

PCO (PCOS)

PCO står for polycystiske ovarier, dvs. unormalt mange ægblærer i æggestokkene. Selve æggestokkene er også større end normalt. 5-10% i den fødedygtige alder har PCOS, dvs. polycystisk ovarie syndrom, hvilket vil sige, at der udover de karakteristiske æggestokke også er hormonforstyrrelser. I normalbefolkningen har helt op til 20% af raske kvinder PCO, men IKKE PCOS.

Symptomer:

- Blødningsforstyrrelser – oftest lange intervaller, men korte intervaller ses.
- Manglende ægløsning.
- Barnløshedsproblemer.
- Tendens til akne og behåring på uønskede steder såsom i ansigtet, på maven samt på indersiden af lårene. Behåringsproblemet afhænger af personens følsomhed for mandligt kønshormon.
- Som led i PCOS ses overvægt og øget risiko for udvikling af sukkersyge af typen, der kaldes gammelmandssukkersyge (diabetes, type 2)
- Ca. 50 % af kvinder med PCOS har overvægt, og vægtøgning forværrer ofte tilstanden, ligesom vægttab bedrer den.

Blødningsforstyrrelse – et almindeligt problem

Kvinder med PCOS har ofte blødningsforstyrrelser, som i øvrigt kan variere igennem livet. Man kan groft set dele kvinder med blødningsforstyrrelser ind i to grupper – de normalvægtige og de overvægtige.

De normalvægtige

Kvinder med PCOS har ofte lavt østrogen niveau, idet muligt forhøjet mandligt kønshormon ikke omdannes til østrogen i det sparsomme fedtvæv. Ved scanning findes ofte en tynd livmoderslimhinde, og der kan ses meget lange menstruationsintervaller eller helt udeblivende menstruationer. Det kan dog paradoksalt også ses, at intervallerne bliver meget korte. De normalvægtige kvinder med PCOS har ikke øget risiko for sukkersyge eller hjertekar sygdomme.

De overvægtige

Har ofte betydelig omdannelse af androgener til østrogen i fedtvævet, og får derved forhøjet total mængde østrogen. De bløder ofte med lange eller uregelmæssige intervaller, men har sjældent helt ophør af menstruationerne. Ved scanning findes ofte en tyk slimhinde i livmoderen.

Risiko for følgesygdomme

Det ser ud til, at specielt de overvægtige med PCO løber en risiko for udvikling af følgesygdomme. Sukkersyge ses hyppigere hos kvinder med overvægt og PCOS. Tilstanden kan specielt bedres/undgås ved vægtnormalisering.

Hjertekar sygdomme forekommer tilsyneladende også hyppigere, og behandlingen rettes mod en normalisering af risikofaktorerne (kolesterol, rygning, motion og vægt). Øget risiko for forhøjet blodtryk.

Livmoderkræft ses med ganske lav hyppighed hos kvinder før overgangsalderen. Blandt disse få kvinder er der flere overvægtige med PCOS og manglende blødninger.

Behandlingen rettes mod normalisering af blødningsmønstret, så der opnås regelmæssig udskillelse af slimhinden ved menstruationerne.

Behandling

Mange med PCOS (tynd el. overvægtig) har nedsat følsomhed for insulin, som kan behandles med Metformin (præparat mod type 2 sukkersyge). Det er dog ikke alle, der har gavn af Metformin, men det kan lette et evt. vægttab. Evt. bivirkninger: Kvalme, diarré og metalsmag.

Hvis man er plaget af øget hårvækst

Kan p-piller forsøges, men er ikke altid effektivt. Spironolacton (Spiron) er et antiandrogen, som nogen gange kan have lidt effekt. Hårfjerning/epilering er nok det mest effektive, men det er dyrt, og virkningen er ikke permanent.

Til behandling af uren hud

Kan p-piller forsøges, men er dog ikke altid effektivt.

Til behandling af uregelmæssige menstruationer: P-piller, som er 1. valgs-præparatet hvis graviditet ikke ønskes.

PCOS er ingen hindring for at blive gravid, men mange har brug for at få lidt hjælp i form af hormonbehandling. Mange PCOS kvinder får dog ind imellem en helt almindelig ægløsning, og derfor er der chance for at blive gravid på helt almindelig vis.